Anadolu Arkeolojisi Rotary Kulübü

KATMAN

2026-2027 ROTARY YILI

EYLÜL SAYISI

“Her katman geçmişi anlatır;

her hizmet geleceğe yeni bir katman ekler.”

DAHA FAZLASI İÇİN:

www.anadoluarkeolojisirotary.org

KATMAN

Her arkeolojik kazı, sabırla kaldırılan bir toprak katmanının altından yeni bir hikâye çıkarır.

Her katman, geçmişten bugüne ulaşan sessiz bir tanıktır; yaşamın, üretimin, umudun ve insanlığın ortak hafızasını taşır.

İşte bu nedenle, Anadolu Arkeolojisi Rotary Kulübü'nün bültenine **"Katman"** adını verdik.

Çünkü biz de inanıyoruz ki, toplumsal hizmetin, dostluğun ve dayanışmanın bıraktığı izler de tıpkı arkeolojik katmanlar gibi zaman içinde birikir; geleceğe aktarılacak ortak bir mirasa dönüşür.

KATMAN

İçindekiler

- Editörden 4
- Bilginin İzinde, Geleceğe Doğru 5
- Anadolu'nun Hafızasından: Bilginin İzinde, Geleceğe Doğru 6-7
- İlk Çevrimiçi Kulüpler Guvernör Ziyareti 8-9
- Bir Araya Geldiğimizde 10-11
- İz Bırakan Anlar 12-15
- Hikâyemizin Yeni Kahramanları 16-17
- Taşların Fısıltısı 18-21
- Bir Sonraki Katman 22-23

Editörden

Birlikte Öğrenirken, Birlikte Büyüyoruz

Sevgili Rotary Ailem, Değerli Dostlarımız,

Eylül, Anadolu Arkeolojisi Rotary Kulübü için hem öğrendiğimiz hem de birbirimize biraz daha yaklaştığımız bir ay oldu.
Ayın ilk toplantısında **Dr. Tamer Atabarut**'u ağırladık. "İklim Değişikliği Çağında Sürdürülebilir Bir Gelecek" başlığıyla gerçekleştirdiğimiz bu buluşma, yüksek katılımı ve hepimizi düşünmeye sevk eden içeriğiyle Eylül ayımıza güçlü bir başlangıç yaptı.
9 Eylül'de ise kulübümüz için unutulmaz bir ilk yaşandı. Çevrimiçi kulüplerimiz Türkiye Evrensel, Anadolu Arkeolojisi ve Etik Teknoloji Rotary Kulüpleri olarak dönem **Guvernörümüz Orhan Uludağ** ve sevgili eşi **Zeynep**'i ekranlarımızda ağırladık.
Aynı akşam, kuruluşumuzdan bu yana gerçekleştirdiğimiz ilk üye kabul törenimizde üç yeni üyemizi Rotary ailemize kattık. Bu, kulübümüzün kısa tarihindeki en gurur verici ilklerinden biriydi.
15 Eylül'de bu kez kendi üyelerimizden öğrenmeye devam ettik. **Sebahattin Küçük**, Meslek Tanıtım Günleri kapsamında bizlerle buluşarak Sagalassos Yukarı Agora Çeşmesi'nin anastilosis uygulamasını tüm ayrıntılarıyla paylaştı. Böylece mesleki deneyimlerimizi birbirimizle paylaşmanın ne kadar değerli olduğunu bir kez daha gördük.
22 Eylül'de ise Rotary'nin güzel geleneklerinden Ocakbaşı'nı ekranlarımıza taşıdık. "Ekran Başı"nda, içeceklerini, örgüsünü alıp ekranın karşısına geçen üyelerimizle bu kez gündemlerden biraz uzaklaşıp birbirimizi daha yakından tanımaya çalıştık.
Çünkü bir kulübü yalnızca projeler ve toplantılar değil, kurulan dostluklar da büyütüyor.
Eylül ayında iki kez de fiziksel olarak bir araya gelerek ekranların ötesinde aynı masayı, aynı sohbeti paylaşmanın mutluluğunu yaşadık.
Belki de bu ay bize bir kez daha şunu hatırlattı:
Birlikte öğreniyoruz, birlikte üretiyoruz ve birlikte büyüyüyoruz.
Anadolu Arkeolojisi Rotary Kulübü'nün her ayına yeni bir katman eklenirken, biz de bu katmanların yalnızca etkinliklerden değil; bilgiden, emekten, dostluktan ve birlikte olmanın verdiği güçten oluştuğunu görüyoruz.

Eylül de kendi izini bıraktı. Şimdi yeni katmanlara doğru…

Arzu Uysal Dükkancı
2026-2027 Dönem Başkanı
Anadolu Arkeolojisi Rotary Kulübü

Bilginin İzinde, Geleceğe Doğru

Rotary'de Eylül ayı, Temel Eğitim ve Okuryazarlık Ayıdır.

Anadolu, binlerce yıldır önemli bir hafızayı bağrında taşıyor. Kültepe'de tüccarların kil tabletlere kaydettiği alışverişlerden Hititlerin devlet arşivlerine, antik kentlerin yazıtlarından kütüphanelere uzanan uzun bir geçmiş var önümüzde.

Yazı, başlangıçta herkesin erişebildiği bir araç değildi. Bilginin kim tarafından üretileceği, korunacağı ve aktarılacağı toplumların gücüyle yakından ilişkiliydi. Zaman içinde eğitim ve yazının yaygınlaşmasıyla bilgi daha geniş kesimlere ulaştı.

Bugün ise başka bir dönemin eşiğindeyiz.
Bilgiye ulaşmak hiç olmadığı kadar kolay; doğru bilgiye ulaşmak ise hiç olmadığı kadar önemli.

Okuryazarlık artık yalnızca harfleri tanımak ve bir metni okuyabilmek değil. Karşımıza çıkan bilgiyi sorgulamak, doğru ile yanlışı ayırt edebilmek, farklı görüşleri anlayabilmek ve bilgiyi sorumlu biçimde paylaşabilmek de çağımızın okuryazarlığının bir parçası.
Tam da bu nedenle Rotary'nin Eylül ayını Temel Eğitim ve Okuryazarlık Ayı olarak ele alması, eğitim hakkının ötesinde toplumların geleceğine dair güçlü bir çağrı.
Çünkü eğitim, yalnızca bireyin hayatını değiştirmez; daha bilinçli, daha eşitlikçi ve daha dayanıklı toplumların da temelini oluşturur.

Anadolu Arkeolojisi Rotary Kulübü olarak bizim için bu konu, geçmişe ve bugüne baktığımızda aynı soruya çıkıyor:
Bilgiyi nasıl koruyacağız ve gelecek kuşaklara nasıl aktaracağız?
Geçmişin izlerini araştırırken yalnızca geçmişi anlatmıyoruz; insanlığın binlerce yıllık bilgi birikiminin bugüne nasıl ulaştığını ve bizim bu mirasa ne katacağımızı da düşünüyoruz.
Belki binlerce yıl önce bir kâtip, kil tablet üzerine birkaç satır yazarken bunun yüzyıllar sonra okunacağını bilmiyordu. Bugün bizim yazdıklarımız için de durum çok farklı değil.

Her kuşak, insanlığın büyük hafızasına kendi katmanını ekliyor.
Bizim katmanımız nasıl olacak?

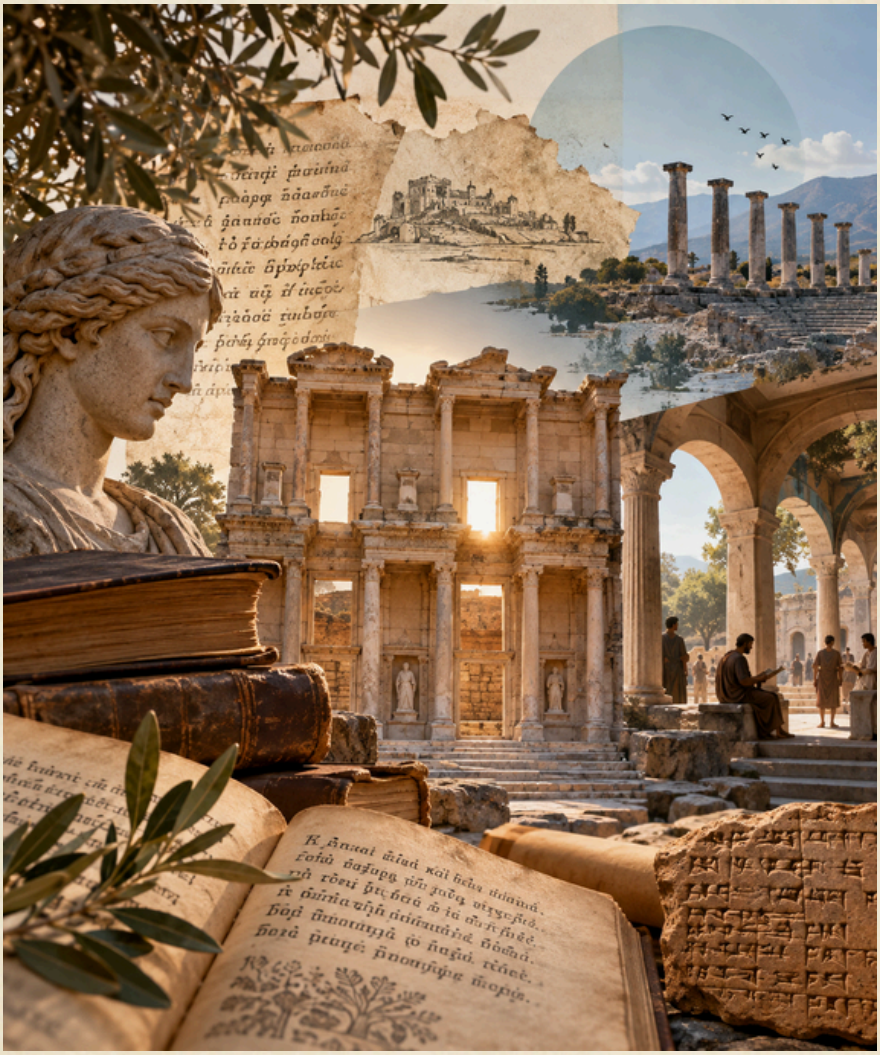

ANADOLU'NUN HAFIZASINDAN

BİLGİNİN İZİNDE, GELECEĞE DOĞRU

Anadolu'nun hafızası yalnızca taşlarda ve toprakta değil; okunan, yazılan, öğretilen ve aktarılan bilgilerde de saklı.

Eylül ayında "Anadolu'nun Hafızasından" sayfamızda, bilginin Anadolu'daki uzun yolculuğunun izini sürdük.
Antik kentlerin gymnasiumlarında beden eğitiminin yanında zihinsel ve entelektüel eğitim de veriliyor; kütüphaneler ise bilginin bir araya getirildiği, korunduğu ve gelecek kuşaklara aktarıldığı merkezlere dönüşüyordu.
Efes'teki Celsus Kütüphanesi, bu geleneğin Anadolu'daki en etkileyici örneklerinden biri olarak bugün hâlâ karşımızda duruyor.

BİLGİNİN İZİNDE

Sonra “Oku Bakalım” diyerek Anadolu’nun farklı yazı ve dil katmanlarına baktık.
Çünkü bir metni okumak, yalnızca harfleri tanımak değildir; o harflerin ardındaki toplumu ve dünyayı da okumaktır.
Bunun en güzel örneklerinden biri Karamanlıca. Türkçe konuşan Ortodoks Anadolu toplulukları, Türkçeyi Grek alfabesiyle yazdılar.
Kitaplar, gazeteler, sözlükler ve kitabeler ürettiler. Böylece Anadolu'nun çok katmanlı kültürel hafızasına kendilerine özgü bir yazı geleneği bıraktılar.

Bugün bize farklı görünen bir alfabenin içinde tanıdık bir dil, bir kitabın sayfalarında ise bir toplumun sesi karşımıza çıkabiliyor.
Belki de Anadolu’nun hafızasından bize kalan en önemli derslerden biri bu:
Bilgi, ancak korunduğunda hafızaya; aktarıldığında ise geleceğe dönüşür.

Kültepe’nin kil tabletlerinden antik kütüphanelere, gymnasiumlardan Karamanlıca kitaplara kadar uzanan bu uzun yolculukta değişen şey harfler ve araçlar oldu.
Değişmeyen ise insanın öğrenme, kaydetme ve bildiğini gelecek kuşaklara bırakma isteği.

Eylül ayında biz de bu büyük hafızanın izinde yürüdük.

Çünkü geçmişi okumak, geleceği daha iyi yazmanın yollarından biridir.

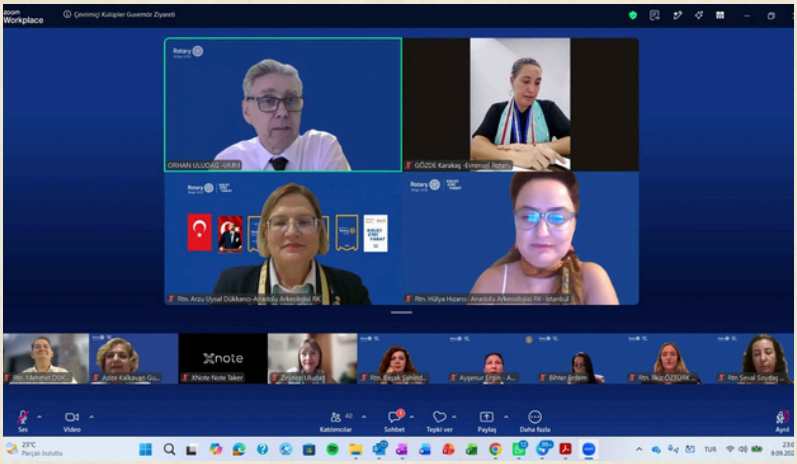
İlk Çevrimiçi Kulüpler Ortak Guvernör Ziyareti

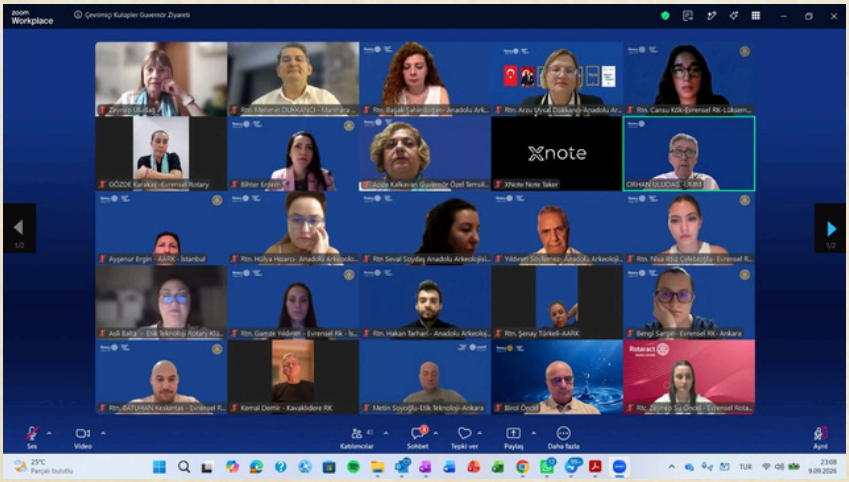

9 Eylül akşamı, Türkiye Evrensel, Anadolu Arkeolojisi ve Etik Teknoloji Rotary Kulüpleri olarak özel bir buluşma gerçekleştirdik.
Bölge 2430'da ilk kez çevrimiçi Rotary kulüplerinin ortak Guvernör Ziyaretine ev sahipliği yaptık.

Gün içerisinde gerçekleştirilen yönetim kurulu toplantılarında kulüplerimizin yapıları, yürüttükleri çalışmalar, hedefleri ve gelecek dönem planları üzerine değerlendirmelerde bulunuldu.

Çevrimiçi kulüp modelinin sunduğu olanaklar ve farklı şehirlerden, hatta farklı ülkelerden Rotaryenleri bir araya getiren bu yapının Rotary hizmet anlayışına kattığı değerler üzerine görüş alışverişi yapıldı.

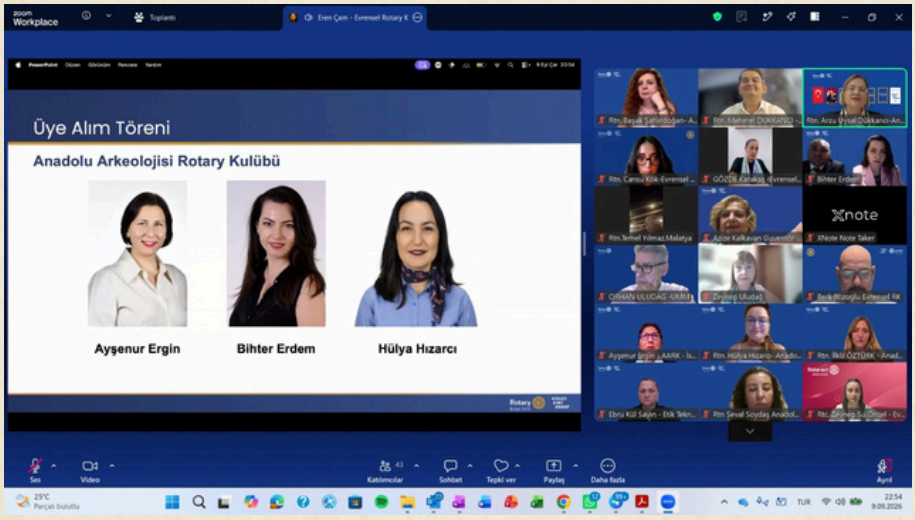

İLK ÇEVRİMİÇİ KULÜPLER GUVERNÖR ZİYARETİ

Akşam saatlerinde Zoom üzerinden gerçekleştirilen ortak toplantı ise Anadolu Arkeolojisi Rotary Kulübü için bir başka ilke sahne oldu.
Kulübümüzün kuruluşundan bu yana ilk kez çevrimiçi bir üye kabul töreni gerçekleştirildi ve üç yeni üyemizi Rotary ailemize, kulübümüze birlikte kabul etmenin mutluluğunu yaşadık.
Rotary'nin geleneksel ritüellerinden biri olan üye kabul töreninin, kulübümüzün çevrimiçi yapısına uyarlanarak gerçekleştirilmesi bizim için yalnızca teknik bir yenilik değil; değişen dünyaya uyum sağlarken Rotary'nin değerlerini ve geleneklerini yaşatmanın güzel bir örneğiydi.
Farklı şehirlerde ve ülkelerde yaşayan Rotaryenleri aynı ekranın etrafında buluşturan bu özel akşam, çevrimiçi kulüplerin sunduğu imkânları bir kez daha ortaya koydu.
Teknolojinin mesafeleri ortadan kaldırdığı bu yapının, Rotary'nin hizmet anlayışını daha geniş kitlelere ulaştırmak ve yeni gönüllülük alanları yaratmak açısından önemli bir potansiyel taşıdığına inanıyoruz.

2430. Bölge Guvernörümüz Orhan Uludağ'a yol gösterici değerlendirmeleri ve değerli katkıları için teşekkür ederken, toplantımıza katılarak bu anlamlı akşamı bizimle paylaşan tüm Rotaryen dostlarımıza da teşekkür ediyoruz.
Bir ekranın etrafında buluştuk; birlikte öğrendik, birlikte ürettik, üç yeni üyemizle ailemizi büyüttük.

Anadolu Arkeolojisi'nde her buluşma yeni bir katman, her yeni üye hikâyemize yeni bir iz bırakıyor.

BİR ARAYA GELDİĞİMİZDE

"Anadolu Arkeolojisi Rotary Kulübü için her toplantı, yalnızca bir buluşma değil; birlikte öğrenmenin, paylaşmanın ve yeni düşünceler üretmenin bir yoludur."

GELECEĞİN GEÇMİŞİNDE YAŞIYORUZ - Sürdürülebilir Bir Gelecek İçin Ortak Toplantı

Anadolu Arkeolojisi Rotary Kulübü ile Eşit ve Erişilebilir Yaşam Rotary Kulübü, 1 Eylül 2026 tarihinde çevrimiçi bir ortak toplantıda bir araya geldi. "İklim Değişikliği Çağında Sürdürülebilir Bir Gelecek: Hepimize Düşen Rol" başlıklı toplantının konuğu, Boğaziçi Üniversitesi Çevre Bilimleri Enstitüsü öğretim üyesi ve UN SDSN Türkiye Ülke Direktörü Dr. Tamer Atabarut oldu.

Yüksek katılımla gerçekleşen söyleşide; iklim değişikliği, sürdürülebilirlik ve bireylerin bu küresel sorun karşısındaki sorumlulukları ele alındı. Daha sürdürülebilir bir gelecek için bireylerin, kurumların ve özellikle sivil toplum kuruluşlarının üstlenebileceği roller üzerine kapsamlı bir değerlendirme yapıldı.

Toplantımızı Bölge 2420 Geçmiş Dönem Guvernörlerinden **Mehmet Sabri Görkey'in** de katılımıyla gerçekleştirmek bizler için ayrıca büyük bir mutluluk ve onur kaynağı oldu.

Değerli katkıları için **Dr. Tamer Atabarut**'a, toplantımızı onurlandıran Mehmet Sabri Görkey'e, ortak toplantımızı gerçekleştirdiğimiz **Eşit ve Erişilebilir Yaşam Rotary Kulübü**'ne ve katılım sağlayan tüm Rotaryen dostlarımıza teşekkür ediyoruz.

Geleceğin geçmişinde yaşıyoruz.
Bugünün kararları, yarının dünyasını şekillendiriyor.
Anadolu Arkeolojisi Rotary Kulübü olarak öğrenmeye, paylaşmaya ve daha sürdürülebilir bir gelecek için birlikte çalışmaya devam ediyoruz.

BİR ARAYA GELDİĞİMİZDE

TAŞLARIN HAFIZASINI YENİDEN OKUMAK

Sagalassos Yukarı Agora Çeşmesi'nin Anastilosis Uygulaması

Bir antik yapının önünde durduğumuzda çoğu zaman gördüğümüz şey, yüzyıllar boyunca ayakta kalmayı başarmış taşlardır. Oysa o taşların her biri, yapının geçmişine dair bir hikâyenin parçasıdır.

Anadolu Arkeolojisi Rotary Kulübü olarak **15 Eylül'**de gerçekleştirdiğimiz **Meslek Tanıtım Günleri'**nde, bu hikâyenin nasıl yeniden okunabileceğine yakından baktık. Konuğumuz, kulüp üyemiz Arkeolog ve Restorasyon Uzmanı Sebahattin Küçük oldu.

"Sagalassos Yukarı Agora Çeşmesi Anastilosis Uygulaması" başlıklı sunumunda Sebahattin Küçük, Sagalassos'un etkileyici yapılarından Yukarı Agora Çeşmesi'nin yeniden ayağa kaldırılma sürecini bizlerle paylaştı.
Anastilosis, geçmişi yeniden yaratmak değil; geçmişten günümüze ulaşan özgün parçaları, bilimsel verilerin izin verdiği ölçüde yeniden bir araya getirmek demek. Bunun için her taşın yeri, biçimi, malzemesi ve yapıyla kurduğu ilişki dikkatle inceleniyor. Belgeleme, analiz ve özgün malzemenin kullanımı, bu sürecin en önemli aşamalarını oluşturuyor.

Sebahattin Bey'in anlatımıyla, bir çeşmenin yeniden ayağa kaldırılmasının aslında ne kadar sabır, dikkat ve bilgi gerektiren bir çalışma olduğunu gördük. Dağılmış taşların arasında geçmişin izlerini aramak; hangi parçanın nereye ait olduğunu anlamaya çalışmak ve yapılan her müdahalenin geleceğe de aktarılacağını bilmek…

Geçmişi yeniden yapmak değil, geçmişten bize kalanları doğru okuyarak geleceğe aktarmak.

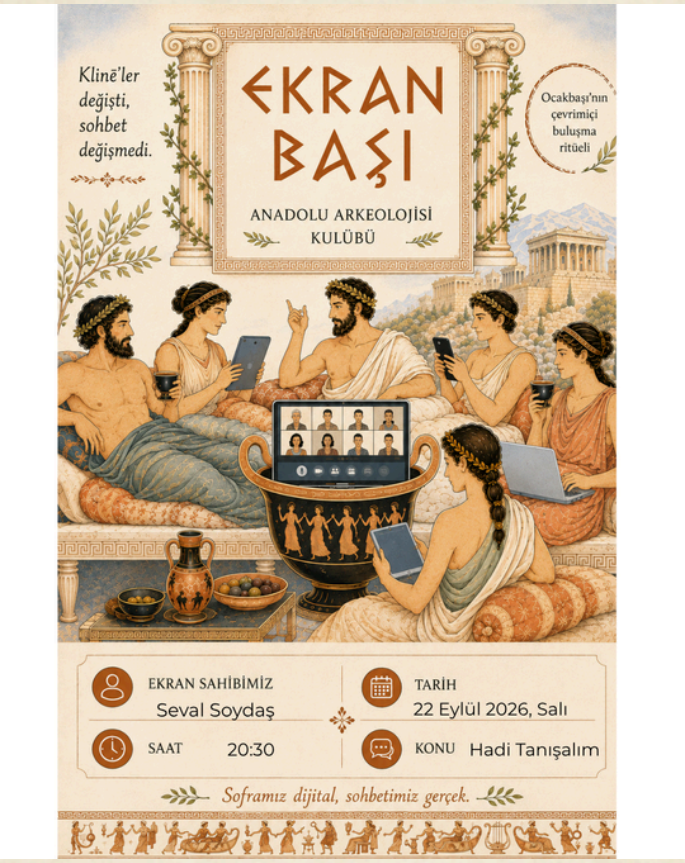
Meslek Tanıtım Günleri kapsamında gerçekleştirdiğimiz bu buluşma, bizim için yalnızca bir restorasyon uygulamasını dinlemek değil; kültürel mirasın geleceğe nasıl aktarılabileceği üzerine birlikte düşünmek anlamına geldi.

Her taşın bir hikâyesi var ve bazen, geçmişin sesini duyabilmek için önce taşların hafızasını yeniden okumak gerekiyor.

İZ BIRAKAN ANLAR

KLİNELER DEĞİŞTİ, SOHBET DEĞİŞMEDİ

Rotary'nin Ocakbaşı geleneği artık "Ekran Başı"nda

Rotary'nin en güzel geleneklerinden biri olan Ocakbaşı, **22 Eylül akşamı** Anadolu Arkeolojisi Rotary Kulübü'nde yeni bir biçime kavuştu.

Bizimki biraz farklıydı. Çünkü ocak başında değil, ekran başında buluştuk.

Kulübümüzün ilk **"Ekran Başı"** buluşmasının ev sahipliğini Kulüp Sekreterimiz Seval Soydaş üstlendi. Seval'in davetiyle üyelerimiz bu kez gündemlerden, sunumlardan ve toplantı başlıklarından biraz uzaklaşıp yalnızca sohbet etmek için bir araya geldi.

Kimi örgüsünü aldı, kimi içeceğini… Kimi koltuğuna yerleşti, kimi günün yorgunluğuyla ekranın karşısına geçti. Ama hepimizin ortak bir amacı vardı:

Birbirimizi biraz daha yakından tanımak.

İZ BIRAKAN ANLAR

KLİNELER DEĞİŞTİ, SOHBET DEĞİŞMEDİ
Rotary'nin Ocakbaşı geleneği artık "Ekran Başı"nda

Mesleklerimizi, ilgi alanlarımızı, günlük hayatımızı, küçük alışkanlıklarımızı ve belki daha önce hiç konuşmadığımız pek çok şeyi paylaştık. Ekranların ardındaki insanları biraz daha tanıdıkça, kulübümüzün yalnızca ortak ilgi alanları etrafında bir araya gelen bir topluluk olmadığını; dostlukların da yavaş yavaş örüldüğü bir aileye dönüştüğünü hissettik.

Aslında değişen yalnızca mekândı.

Ama sohbetin sıcaklığı aynıydı.

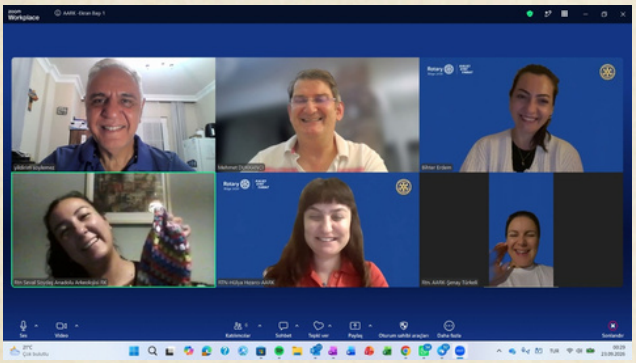
Çünkü Rotary'de bazı geleneklerin ruhu mekâna bağlı değil. Birlikte olmak, paylaşmak ve birbirine zaman ayırmak yeterli. İlk Ekran Başı'mız bize bunu bir kez daha hatırlattı.

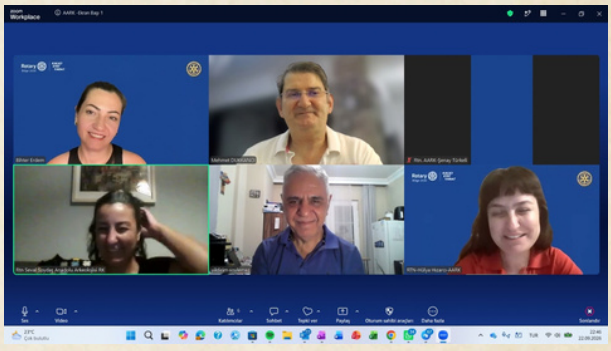
Ve belki de artık kulübümüzde yeni bir gelenek doğdu.

Soframız dijital, sohbetimiz gerçek.

İlk Ekran Başı'mızın ev sahipliğini üstlenen Seval Soydaş'a ve ekranın diğer ucunda sohbetimize neşesiyle eşlik eden tüm üyelerimize teşekkür ediyoruz.

Bir sonraki Ekran Başı'nda görüşmek üzere…

İZ BIRAKAN ANLAR

EKRANLARIN ÖTESİNDE BULUŞUYORUZ

Çevrimiçi bir kulüp, gerçek dostluklar

Anadolu Arkeolojisi Rotary Kulübü, farklı şehirlerde yaşayan insanları aynı ekranın etrafında buluşturan çevrimiçi bir Rotary kulübü.
Ama bizim için çevrimiçi olmak, birbirimizden uzak olmak anlamına gelmiyor.

Tam tersine, fırsat bulduğumuz her anda ekranların ötesine geçiyoruz, aynı şehirde yaşayan üyelerimizle bir araya geliyoruz.
Bir kahve, bir yemek, kısa bir sohbet ya da birlikte geçirilen birkaç saat… Bazen bir toplantının yerini tutan şey, aynı masanın etrafında paylaşılan samimi bir sohbet oluyor.

Eylül ayında da farklı şehirlerde yaşayan üyelerimiz, fırsat buldukça bir araya gelerek kulübümüzün dostluk katmanına yeni izler bıraktılar.

İZ BIRAKAN ANLAR

EKRANLARIN ÖTESİNDE BULUŞUYORUZ

Çevrimiçi bir kulüp, gerçek dostluklar

Bu buluşmaların belki de en güzel tarafı, önceden planlanmış büyük organizasyonlara ihtiyaç duymamaları.
“Bugün aynı şehirdeyiz, hadi buluşalım” demek çoğu zaman yeterli.
Çünkü bizim için birlikte gülmek, sohbet etmek, birbirinin hayatına küçük bir pencere açmak da kulüp olmanın bir parçası.

Biz ekran başında bir araya geliyoruz; ama dostluklarımız yalnızca ekranlarda kalmıyor. Kimi zaman İstanbul’da bir sofrada, kimi zaman başka bir şehirde bir kahve masasında buluşuyoruz. Her buluşma, farklı şehirlerden gelen hikâyelerimizi biraz daha birbirine bağlıyor.
Belki de çevrimiçi kulüp olmanın bize öğrettiği en güzel şeylerden biri şu: Mesafeler bir araya gelmemize engel değil. Yeter ki buluşmak isteyelim.

Ekranlarımız bizi bir araya getiriyor.
Dostluklarımız ise ekranların ötesinde büyüyor.

HİKAYEMİZİN YENİ KAHRAMANLARI

HİKAYEMİZİN YENİ KAHRAMANLARI

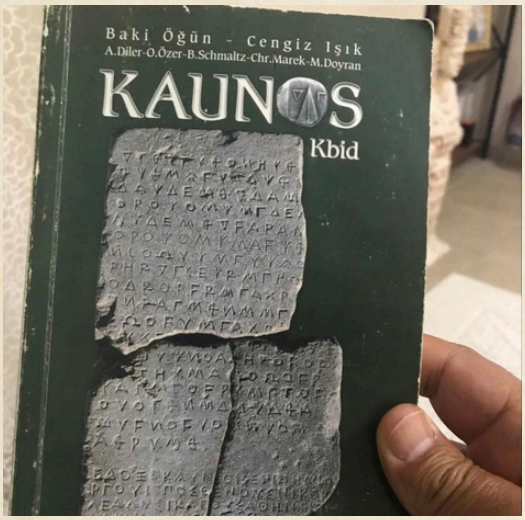
TAŞLARIN FISILTISI

HAYATINIZIN TADINA TUZUNA VESİLE OLABİLİR MİYİM?

Muğla'nın büyüleyici coğrafyasında, Dalyan Deltası'nın kıyısında yer alan **Kaunos Antik Kenti** yalnızca kaya mezarlarıyla, tiyatrosuyla ya da limanlarıyla değil; bugün yeniden görünür olmaya başlayan çok daha sessiz ama derin bir mirasla dikkat çekiyor: **tuz**.

2023 yılında İztuzu kıyılarında suların çekilmesiyle birlikte ortaya çıkan yaklaşık 2 bin yıllık Kaunos Tuzlası, antik dünyanın gündelik hayatına, ekonomisine ve üretim kültürüne açılan eşsiz bir kapı niteliğinde.
Çünkü tarih yalnızca savaşların, imparatorların ve anıtsal yapıların hikâyesi değildir. Bazen bir medeniyetin gerçek hafızası sofrada, pazarda, limanda ya da tuz tavalarında saklıdır.

"**35 Yılın Araştırma Sonuçları 1966–2001 Kaunos Kbid**" kitabının önsözünü kaleme alan ve uzun yıllar Kaunos Antik Kenti'nin kazı başkanlığını yapan değerli arkeolog Prof. Dr. Cengiz Işık, bu gerçeği şu sözlerle anlatıyor:

"35 yıl… Dile kolay. Demek ki ünlü şair Cahit Sıtkı Tarancı'nın deyimiyle 'yolun yarısı' Kaunos için harcanmış.
Bu bizim için büyük bir mutluluk kaynağıdır. Ne mutlu ki Tanrı bize bu çabaların boşa gitmediğini görmeyi ihsan etmiştir. Muğlalılar ve Dalyanlılar bu mücadelenin farkında mıdır, değil midir bilemiyorum.
Sanırım toplumumuzun büyük çoğunluğu gibi onları da yalnız günlük hayat, yani günlük kazanç ya da kayıplar ilgilendiriyor.
Ve sanırım onlar bütün bu olanların kendiliğinden olduğunu, bunca turistin kendiliğinden buralara geldiklerini düşünüyorlar…

Zaten Caretta caretta'lar da Allah vergisi değil mi? Bizim insanımız 'takdir-i ilahi'ye ezelden beri inanagelmiştir… Tabii ki buna biz de inanıyoruz. Ama bir de vesile olmak var!.. Umarım bundan böyle bizleri daha yakından tanıdıkça, bizleri daha iyi anlayanların sayısı artacaktır."

Aslında bu satırlar yalnızca bir arkeoloğun serzenişi değil; aynı zamanda Dalyan'ın, Kaunos'un ve İztuzu'nun görünmeyen kahramanlarına verilmiş güçlü bir selam niteliğinde.

TAŞLARIN FISILTISI

HAYATINIZIN TADINA TUZUNA VESİLE OLABİLİR MİYİM?

İZTUZU'NUN HİKAYESİ

Bugün soframızdaki sıradan bir madde gibi gördüğümüz tuz, antik çağlarda "beyaz altın" olarak anılıyordu. Yalnızca yemeklere tat vermiyor; gıdaları koruyor, ticareti mümkün kılıyor, tıpta kullanılıyor ve hatta imparatorluk ekonomilerini şekillendiriyordu. Roma'da asker maaşlarının bir bölümünün tuz üzerinden ödenmesi boşuna değildi. Latince "salarium" kelimesi zamanla İngilizcede "salary", yani maaş sözcüğüne dönüştü. Türkçedeki "tuzluya mal olmak", "hayatın tadı tuzu" ve "çorbada tuzu olmak" gibi deyimler de tuzun kültürel hafızadaki yerini bugün hâlâ yaşatıyor.

Kaunos işte tam da bu yüzden önemli. Çünkü Anadolu arkeolojisinde yeri belirlenmiş, mimari yapısı çözümlenmiş ve üretim sistemi bilimsel olarak açıklanabilmiş ilk antik tuzla burada bulunuyor. 2005 yılında keşfedilen ve 2023'te tamamen görünür hâle gelen Kaunos Tuzlası; Başkent Üniversitesi, Ankara Üniversitesi, MTA, TKİ ve ODTÜ iş birliğiyle yürütülen TÜBİTAK destekli disiplinler arası çalışmalar sayesinde yalnızca arkeolojik değil, jeolojik, jeomorfolojik ve ekonomik açıdan da incelendi. Yapılan araştırmalar, Kaunosluların binlerce yıl önce doğanın sunduğu koşulları olağanüstü bir mühendislik bilgisiyle değerlendirdiğini ortaya koyuyor.

İztuzu Lagünü'nün yüksek tuzluluk oranı, rüzgâr akımları ve doğal buharlaşma döngüsü dikkatle analiz edilmiş; deniz tuzu üretimi için en uygun noktaya 48 dairesel tuz tavasından oluşan bir üretim sistemi kurulmuştu. Yaklaşık 35 x 50 metrelik bu alan yalnızca üretim için değil, kalite için de tasarlanmıştı. Çünkü Kaunos tuzu sıradan bir tüketim ürünü değil, aynı zamanda farmakolojik değeri olan özel bir hammaddeydi.

TAŞLARIN FISILTISI

HAYATINIZIN TADINA TUZUNA VESİLE OLABİLİR MİYİM?

Eğer tuz olmasaydı, uygarlık da olmazdı

Antik yazar Yaşlı Plinius'un aktardığına göre, Kaunos tuzu özellikle göz merhemlerinde tercih ediliyordu. Bu nedenle Kaunos'ta üretilen tuzun, balık salamurasından çok tıbbi kullanım amacıyla ihraç edildiği düşünülüyor.
Liman Agorası'nda bulunan gümrük yazıtlarında tuzdan alınan vergilerin korunmuş olması da bu ürünün kent ekonomisindeki stratejik yerini doğruluyor. Bugün İztuzu Plajı kıyılarında yürürken çoğu insan Caretta carettaları, sazlıkları ya da antik mezarları izliyor.
Oysa aynı kıyılarda, denizin altında binlerce yıldır sessizce bekleyen başka bir hikâye daha vardı. Deniz çekildiğinde ortaya çıkan şey yalnızca taş değil, bir medeniyetin üretim hafızasıydı.
Çünkü uygarlık yalnızca saraylarla kurulmaz. Tuz olmadan gıda saklanamaz, ticaret yapılamaz, ordular beslenemez, şehirler yaşayamaz. Belki de bu yüzden Plinius'un "Eğer tuz olmasaydı, uygarlık da olmazdı" sözü bugün hâlâ geçerliliğini koruyor.
Kaunos Tuzlası bize bir kez daha şunu hatırlatıyor: Tarih bazen en büyük sırlarını en küçük kristallerin içinde saklar. Deniz çekildiğinde geriye yalnızca iz değil, tuz kalır.
İlk kez arkeologlar tarafından 2005 yılında bulunan İztuzu'ndaki tuz tablaları, arkeoloji tarihinde önemli bir keşif olarak kayıtlara geçti. Ancak burada başka bir hikâye daha var: Belki de bu keşfin görünmeyen kahramanlarından biri olan Kaptan June'un hikâyesi…

TAŞLARIN FISILTISI

HAYATINIZIN TADINA TUZUNA VESİLE OLABİLİR MİYİM?

1986 yılında Dalyan'a gelen ve "Kaptan June" adıyla tanınan June Haimoff, İztuzu Plajı'nda küçük bir barakada ve teknesinde yaşamaya başladı. Geceleri yumurta bırakmak için kumsala gelen Caretta carettalarla karşılaşınca hayatının yönü değişti.

Nesli tükenme tehlikesi altındaki bu deniz kaplumbağalarını gözlemlemeye başladı; onların geliş zamanlarını, yuvalama süreçlerini, yavruların denize ulaşma mücadelesini ve Akdeniz'e dönüşlerini araştırdı. Bir süre sonra İztuzu Sahili'ne otel yapılmak istendiğini öğrendiğinde büyük bir mücadele başlattı.

Dünyanın dikkatini Dalyan'a çekerek otel projesinin durdurulmasını sağladı. Dönemin Başbakanı Turgut Özal ile görüşmeler gerçekleştirdi ve Özel Çevre Koruma Kurumu'nun kurulmasına giden süreçte önemli rol oynadı.

June Haimoff, bu büyük çevre mücadelesini daha sonra İngiltere'de yayımlanan "Captain June and the Dalyan Turtles" adlı kitabında anlattı. Kitap aynı yıl Türkçeye "Kaptan June ve Kaplumbağalar" adıyla çevrildi. Ayrıca 2003 yılında, gelirini Caretta caretta'ların korunmasına bağışladığı özel bir müzik çalışmasına da imza attı.

Dalyan halkının "Kaptan June" olarak sahiplendiği Haimoff, yalnızca kaplumbağaların değil; Köyceğiz Gölü'nün, Dalyan'ın ve bölgenin doğal hafızasının da koruyucularından biri oldu.

Aslında Kaptan June'un Caretta caretta'lar için verdiği mücadele yalnızca bir çevre zaferi değildi. Dalyan'ın Özel Çevre Koruma Bölgesi ilan edilmesine vesile olan bu mücadele, farkında olmadan arkeoloji tarihinin önemli keşiflerinden birinin de korunmasını sağladı.

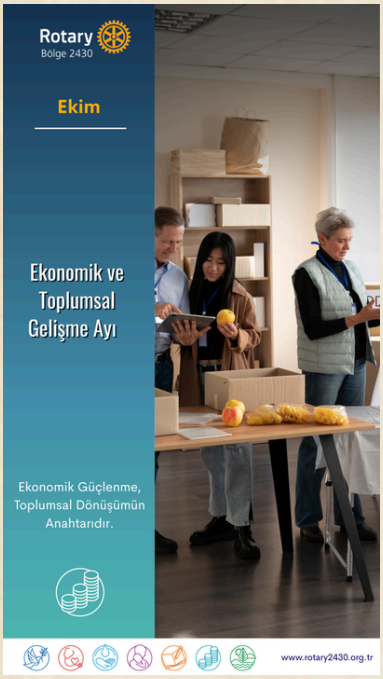
Çünkü o yıllarda otel projeleri gerçekleşseydi, belki de bugün ortaya çıkan Kaunos Tuzlası tamamen yok olacaktı. Aradan yıllar geçti ve 2005 yılında arkeologlar İztuzu kıyılarındaki bu eşsiz tuz tablalarını ortaya çıkardı. Belki de Prof. Dr. Cengiz Işık'ın söylediği gibi mesele tam da buydu: "Vesile olmak…"

Bu nedenle yalnız Caretta caretta'ların değil, Kaunos'un sessiz tarihinin korunmasına da farkında olmadan katkı sunan Kaptan June'u bir kez daha saygı ve minnetle anmak gerekiyor.

Rtn. Yıldırım SÖYLEMEZ

Bir Sonraki KATMAN: Ekim 2026

Değer Üretmekten Ortak Geleceğe...

Ekim, Rotary'de Ekonomik ve Toplumsal Gelişme Ayı.
Ekonomik kalkınma yalnızca daha fazla üretmek değil; insanların yaşam kalitesini artırmak, fırsat eşitliği yaratmak ve sürdürülebilir toplumlar inşa etmektir.
Anadolu'nun binlerce yıllık tarihi bize önemli bir şey söylüyor: Ekonomi, toplumdan bağımsız değildir. Ticaret yolları, pazarlar, üretim merkezleri ve dayanışma ağları, geçmişten bugüne toplumların gelişimini şekillendirmiştir.
Bu Ekim ayında geçmişin ekonomik ve toplumsal deneyimlerine bakıyor, bugünün daha adil, kapsayıcı ve sürdürülebilir toplumlarını birlikte düşünmeye davet ediyoruz.
Geçmişten öğreniyor, geleceği birlikte inşa ediyoruz.

Bir Kentin Hafızasını Taşlardan Okumak

Bir kent, yalnızca ayakta kalan yapılarından ibaret değildir. Sokakları, meydanları, anıtları ve zaman içinde geçirdiği dönüşümler; o kentin nasıl yaşadığını, büyüdüğünü ve değiştiğini anlatır.
6 Ekim'de Katman'ın yolu Patara'ya uzanıyor.
Akdeniz Üniversitesi Arkeoloji Bölümü öğretim üyesi ve 1988 yılından bu yana Patara Kazıları'nda görev yapan **Dr. Öğr. Üyesi Şevket Aktaş**, "**Patara'da Yeni Arkeolojik Bulgular: Kentin Mimari ve Kentsel Gelişimine İlişkin Yeni Veriler**" başlıklı söyleşimizde, Patara'nın mimari ve kentsel gelişimini yeni arkeolojik bulgular ışığında ele alacak.
Patara'nın taşlarında saklı olan izleri, kentin zaman içinde nasıl şekillendiğini ve yeni bulguların geçmişe dair bildiklerimizi nasıl yeniden düşündürdüğünü birlikte keşfedeceğiz.

Bir Sonraki KATMAN: Ekim 2026

Taşların Arasında Saklı Bir İnanç

Antik dünyanın çok tanrılı ve çok kültürlü yapısı içinde bazı inançlar, sırlarını yalnızca seçilmiş topluluklarla paylaşarak yüzyıllar boyunca izlerini sürdürdü.
20 Ekim'de yolumuz Mithraizm'in gizemli dünyasına uzanıyor.
Anadolu Arkeolojisi Rotary Kulübü olarak düzenlediğimiz Meslek Tanıtım Günleri kapsamında, Kulüp Sekreterimiz Seval Soydaş, "Antik Dünyanın Gizemli İnançları ve Mithraizm" başlıklı sunumunda Mithraizm'in kökenlerini, inanç yapısını ve ritüellerini; antik dünyadan günümüze ulaşan arkeolojik izler eşliğinde ele alacak.
Çünkü bazen geçmişin en güçlü hikâyeleri, taşların üzerinde sessizce saklıdır.

ESKİŞEHİR BULUŞMASI / Geçmişi Keşfediyor, Dostluğu Büyütüyoruz...

Bazen bir kenti tanımak için yalnızca sokaklarında yürümek yetmez.
Taşlarına bakmak, hikâyelerini dinlemek, müzelerinde geçmişin izlerini sürmek ve bütün bunları dostlarla paylaşmak gerekir.
17–18 Ekim'de Anadolu Arkeolojisi Rotary Kulübü olarak Eskişehir Yunus Emre Rotary Kulübü ile Eskişehir'de buluşuyoruz.
Bu buluşma, iki kulübün ortaklaşa gerçekleştirdiği özel bir hafta sonu olacak.
Geçmişin farklı katmanları arasında dolaşırken, bugün aynı değerler etrafında buluşan iki Rotary kulübünün dostluğuna da yeni bir katman ekleyeceğiz.
Çünkü Anadolu'nun izinde yürümek, yalnızca geçmişi keşfetmek değil; o geçmişin bize bıraktığı ortak miras üzerinden yeni dostluklar kurmak demek.

Bir Sonraki Katman'da Görüşmek Üzere...
"Bir katmanı anlamlı kılan yalnızca geçmişten taşıdıkları değil; üzerine inşa edilecek yeni katmanlara bıraktığı sağlam zemindir."